

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

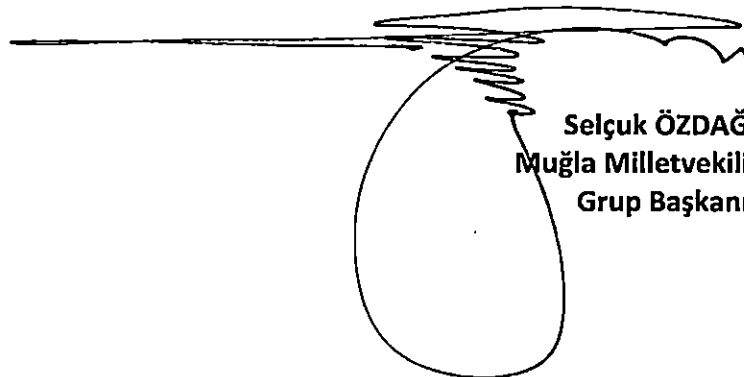
Türkiye, Ak Parti hükümetleri döneminde her alanda ciddi bir çöküş yaşamaktadır. Bilhassa 2017 yılında yürürlüğe sokulan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ve onun ortam hazırladığı; "Tek Adam-Parti Devleti" uygulamaları ile ekonomiden, eğitime, güvenlikten yargıya, sığınmacı ve kaçak sorunundan aile, gençlik ve dezavantajlı kesimlere, dış politikadan tarım ve hayvancılığa kadar uygulanan politikalar bu toprakları özellikle kendi vatandaşlarına nerdeyse "bu ülkede yaşanmaz artık" denilen bir ülke haline getirmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte her alanda büyük atılımların yapılacağı, bürokrasinin azaltılacağı, iş ve uygulamaların daha hızlı ve verimli bir şekilde yürütüleceği, refah seviyemizin artacağı söylenmişti. Nerdeyse söylenen hiçbir söz ve vaat yerini bulmadığı gibi, önceki yıllarda hayata geçirilmiş görece olumlu bazı uygulamalar bile maalesef kadük bırakılmış, işlevsiz hale getirilmiştir. Kurumların içi boşaltılmış, liyakatli kadrolar tasfiye edilmiş, ülkemizin stratejik konuları günübirlik politikalar ile yazboz tahtasına dönüştürülmüş ve bir "yandaş semirtme" aracı haline getirilen ihale mevzuatı değişiklikleri ve sağlanan istisna-muafiyetler ile ülkemiz nerdeyse bir üçüncü dünya ülkesi olmuştur.

Yaşanılan bu çöküşten nasibini alan en önemli konuların başında ise, iktidarın çok başarılı olduğunu iddia ettiği sağlık alanı gelmektedir. Sağlığa ayrılan bütçenin büyük bir bölümünü yutan ve nerdeyse devasa bir kara deliğe dönüşmüş olan şehir hastaneleri uygulaması esasen tam bir yandaş semirtme ve ülkenin ekonomik geleceğini ipotek altına alma aracı haline getirilmiştir.

Bugünlerde sadece işsiz, yoksul ve dar gelirli vatandaşlarımız ile ücretli çalışanlara uygulanacağı açıkça görülen tasarruf tedbirleri gündemde iken, Kamu Özel İş birliği (KÖİ) modeliyle ve 25 yıllığına döviz kuru üzerinden yapılan anlaşmalarla kamunun üzerine büyük bir yük haline gelen şehir hastaneleri konusunun masaya yatırılması büyük önem arz etmektedir.

Bu bağlamda, Kamu Özel İş birliği (KÖİ) modeliyle, uzun yıllara sari olarak, hazine ve hasta garantisi (müşteri garantisi) ile, üstelik döviz kuru üzerinden yapılan anlaşmalarla hayata geçirilen şehir hastaneleri uygulamalarının işlevselliği ile ülkemiz ve vatandaşlarımız açısından ne türden maddi-manevi zararlara yol açtığı belirlenmesi ve alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla, Anayasamızın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddelerine uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. 11.06.2024

Selçuk ÖZDAĞ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanı

GEREKÇE :

Kamu Özel İş birliği (KÖİ) modeliyle ve 25 yıllığına döviz kuru üzerinden yapılan anlaşmalarla kamunun üzerine büyük bir yük haline gelen şehir hastaneleri bugünlerde sadece işsiz, yoksul ve dar gelirli vatandaşlarımız ile ücretli çalışanlara uygulanacağı açıkça görülen tasarruf tedbirleri gündemde iken, söz konusu uygulamanın masaya yatırılması mecburiyet halini almıştır.

Türkiye bütçesi yapılırken ve TBMM huzuruna getirilirken birçok konuda olduğu gibi şehir hastaneleri yatırım ve ödemeleri de bütçede açık bir şekilde yazılmamakta, Sağlık Bakanlığı mali tablolarında hizmet alımları ve gayrimenkul sermaye üretim giderleri hesabı altında gösterilmektedir.

Şehir hastanelerine ödenen bedeller diğer bütçe kalemlerini de ciddi bir şekilde çıkmaza sokmakta olduğu pandemi döneminde çok net bir şekilde görülmüştür. Bu nedenledir ki koruyucu hekimlik, bağımlılıkla mücadele gibi kalemlere ayıracak yeterli bir bütçenin kalmadığı bilinmektedir. Pandemi (Covid-19) ile önemi önemli ölçüde anlaşıldığı düşünülen ve birçok alanı kapsayan koruyucu sağlık hizmetlerinin oranının artırılması ise acilen uygulamaya konulması gerekmektedir. Sağlık bakanlığı bütçe teklifinde şehir hastanelerine, 2024 yılı itibariyle, tedavi edici sağlık programları kapsamında 57 milyar 554 milyon kira bedeli hizmet alımı için ise 26 milyar 143 milyon planlanmıştır.

2023 yılında ise kira bedeli olarak 27 milyar 716 milyon TL, hizmet alımı için de 18 milyar 946 milyon TL olmak üzere, toplam 46 milyar 662 milyon TL ödenmesi planlanmış ve 2023 haziran ayında kira bedeli olarak 12 milyar 200 milyon TL, hizmet alımı için ise 12.200.382.376 5 milyar 709 milyon TL ödeme gerçekleşmiştir. Söz konusu bedel, çalışan ücreti ile sosyal güvenlik kurumuna devlet primi giderinin çıkartılması sonrasında kalan tedavi edici sağlık programı toplam bedelinin ise yüzde 50'den fazlasını oluşturmaktadır.

Bu durum halkın sağlık hizmetleri için ayrılan bütçenin çok büyük bir payının şehir hastanelerini yapan belli başlı şirketlere aktarıldığının açıkça göstermektedir.

Şehir hastaneleri için yapılan yatırımların kamunun bütçesi içerisinde görünmemesi, söz konusu modelin tercih edilmesindeki en önemli nedenlerden biri olarak dikkat çekmektedir. İnşa süresinin bitimini takiben başlayan kira ödemeleri, dolara endekli yapısı ile hastane sayısı arttıkça bütçe içerisinde artık önemli bir kalemi oluşturmakta ve sağlığa ayrılan bütçenin büyük bir kısmı kira ödemelerine ayrılmaktadır. Yapılan sözleşmelerin "ticari sır" olarak nitelendirilmesinden dolayı birçok konuda bilgi eksikliği bulunmakta ve şeffaflık ilkesinin tersine hareket edilmektedir. Bu durum; adı yolsuzluk ve kamu kaynaklarının peşkeş çekilerek belli kişilere aktarıldığı algısını güçlendirmektedir.

Son yıllarda, Sağlık Bakanlığı Sayıştay raporları bakanlıktan ziyade, Şehir hastaneleri Sayıştay raporlarına dönüşmüş durumdadır. 2022 yılı Sağlık Bakanlığı Sayıştay raporunun 3'te 1'i oranında kısmı şehir hastaneleri ile ilgili yaşanan sorunları içermektedir ve şehir hastanelerinin muhasebe işlemlerinin mevcut mevzuata uygun olmadığı raporun birçok noktasında dikkat çekmektedir.

Kamu Özel İş birliği (KÖİ) modeliyle, 25 yıllığına (ki süresi uzatılanlar dahil) üstelik döviz kuru üzerinden yapılan anlaşmalarla hayata geçirilen şehir hastanelerinin kira ve hizmet alımı bedellerini döviz cinsinden ödenmektedir. Yerli ve milli söylemi ile sıradan vatandaşların basit kazanç ve tasarrufları için bile Türk parasına dönmeleri gerektiği dikte edilirken, hükümetin şehir hastaneleri başta olmak üzere hazine garantili diğer yatırım ve işletmelere döviz cinsinden ve üstelik ABD enflasyonu baz alınarak ödeme yapılmasının yerli ve milli bir politika olup olmadığı tartışmalıdır. Tasarruf tedbirleri gündemde iken, ülke açısından devasa bir kara deliğe dönüşen şehir hastanesi yatırımlarından vazgeçilerek; butik, işlevsel ve ulaşılması daha kolay devlet hastaneleri yatırımlarına yönelmenin zaruri olduğu tartışılmaz bir hal almıştır.

Türkiye bütçesi yapılırken birçok konuda olduğu gibi şehir hastaneleri yatırım ve ödemeleri de bütçede açık bir şekilde yazılmamakta, Sağlık Bakanlığı mali tablolarında hizmet alımları ve gayrimenkul sermaye üretim giderleri hesabı altında gösterilmektedir. 2024 yılı bütçesinde de şeffaf olmayan bu tarz bir yöntemin tatbik edileceği de düşünülmektedir.

Şehir hastanelerine ayrılan devasa bütçe yüzünden özellikle pandemi döneminde çok net bir şekilde anlaşıldığı üzere koruyucu hekimlik, bağımlılıkla mücadele gibi kalemlere ayıracak bütçe kalmamaktadır. Bağımlılıkla mücadeleyi de kapsayan koruyucu sağlık hizmetlerinin mali imkân ve oranının artırılması için ciddi bir zihniyet değişikliğine ihtiyaç vardır. Yapılan sözleşmelerin "ticari sır" olarak nitelendirilmesi, halkın vergilerinden yapılan söz konusu ödeme ve sözleşmelerin kamuoyuna şeffaf bir şekilde açıklanmaması da ayrıca manidardır.

Sağlık Bakanlığı'nın Sayıştay raporlarında son yıllarda bu derece olumsuz yer alması hakkında ise bakanlık herhangi bir açıklama yapmamıştır. 2017 yılından 2022 yılına kadar olan sürede şehir hastanelerinin yapımı için harcanan miktarın 187 milyar 735 milyon TL. olduğu ve bu miktara karşılık 28 bin 548 yatak kapasiteli yaklaşık 18 şehir hastanesinin yapılabilecek olması ise ülke kaynaklarının hangi amaç ve niyete kurban gittiğini akla getirmektedir.

22 yıllık AK Parti hükümetleri döneminde, devletin hastane sayısı sadece yüzde 23, yatak sayısı yüzde 46 artarken; özel hastane sayısı yüzde 111, özel hastanelerin yatak sayısı yüzde 185 artmış olmasının da sosyal devlet anlayışı ile uygunluk teşkil etmediği çok açıktır. Vatandaşlarımızın kamu hastanelerinden nitelikli ve yeterli hizmet alamadığı için özel hastanelere mecbur bırakıldığı hususu ise kamuoyunun yaygın bir kanaatidir.

Filhakika, tüm bu konuların tespiti, araştırılması ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması önem arz etmektedir.

